

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації змісту освіти
IV етап XXXIV Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови та літератури
м. Львів
2023 рік
Українська мова
8 клас

I. Творча майстерня

Напишіть есе (орієнтовний обсяг: 2–2,5 сторінки) на одну із запропонованих тем. Використайте у творі та підкресліть і позначте на полях відповідною цифрою такі конструкції: 1) неоднорідні означення (не менше ніж 2); 2) відокремлені обставини (не менше ніж 2); 3) складені дієслівні присудки (не менше ніж 2).

Рідна мова дається народові Богом, чужа – людьми, її приносять на вістрі ворожих списів (В. Захарченко).

Кордони моєї мови означають кордони мого світу (Л. Вітгенштейн).

Рідна мова – мати єдності, батько громадянства і сторож держави (М. Даукша).

Будь-яке слово, вимовлене українською, вже само по собі є молитвою за Україну (К. Мордатенко).

(15 балів)

II. Синтаксичний ринг

Виконайте синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, дайте загальну характеристику синтаксичній конструкції), надпишіть частини мови. Виберіть одне словосполучення, у якому між компонентами встановлено спосіб зв'язку прилягання, схарактеризуйте словосполучення.

Ціною життів найкращих ми виборюємо право говорити рідною мовою, бути українцями, визначати своє майбутнє (В. Залужний).

(8 балів)

III. Лінгвістичний бліц

З'ясуйте питання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловленнях.

1. Поясніть, чим зумовлене різне написання слів *південно-західний* і *західноукраїнський*, *кисло-солодкий* і *кисломолочний*, *синьо-зелений* і *синьоокий*, *кримсько-турецький* і *кримськотатарський*.

2. Чому слова *дзвякнути* і *зв'ялити* мають відмінності в написанні?

3. Скільки звуків у слові *електрооснащеність*? Запишіть це слово фонетичною транскрипцією.

4. Запишіть числівники словами, поставивши їх у потрібному відмінку та узгодивши з ними іменники (подайте в дужках паралельні форми, якщо вони є):
Висота Говерли сягає 2262 (метр).

5. Поставте наголос у словах: *сільськогосподарський, вишиваний, чарівний, багаторазовий, щодобовий.*

(5 балів)

IV. Ерудит

Слово – не лише звукове вираження поняття про предмет або явище об'єктивного світу, а й емоції, знання, навіть символи певної епохи. Пізнати застарілі слова, відчуті їхній смак – це як зайти в антикварну крамницю: на них – сліди людських помислів та долі.

Доберіть сучасні відповідники до застарілих українських слів про боротьбу: *брань, бронь, пря* (фразеологізм *стати на пря*), *супостат, связень, деспект, здрайця, валечний, погамувати, уповати.*

(5 балів)

V. Комунікативна розминка

Складіть діалог із волонтером (військовослужбовцем), використовуючи різні форми звертань та засоби привернення уваги.

(7 балів)

VI. Лабораторія редактора

Запропонуйте правильні варіанти до поданих конструкцій, що засвідчують порушення норм літературної мови: *зложити повноваження, попередити хворобу, співставити факти, прийняти рішення, давати добро, зустрічаються недоліки, гарно виглядаєш, познайомитися з творчістю, співпадають думки, присутні помилки.*

(5 балів)

Усього: 45 балів